

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بررسی تعارضات حقوق بشر
(در اسناد بین المللی و فقه اسلام در امور جزایی)

نگارنده

شهباز محمدی

www.ketab.ir

سرشناسه : محمدی، شهپر، ۱۳۵۰ -

عنوان و نام پدیدآور : بررسی تعارضات حقوق بشر (در اسناد بین‌المللی و فقه اسلام در امور جزایی) / نگارنده شهپر محمدی،

مشخصات نشر : اردبیل: نگین سیلان، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ح. ۱۹۰ ص.

شابک : ۷-۰۱۴-۴۳۱-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : دیوان بین‌المللی کیفری

موضوع : International Criminal Court

موضوع : حقوق جزا - ایران

موضوع : حقوق جزا - مطالعات تطبیقی

موضوع : حقوق جزا (فقه)

موضوع : حقوق بشر

موضوع : حقوق بشر - ایران

موضوع : حقوق بشر - جنبه‌های مذهبی - اسلام

موضوع : نزات - جنبه‌های مذهبی - اسلام

رده بندی کنگره : IC ۵۷۰۳۴ ۱۳۹۱

رده بندی دیویی : ۳۴۱۴۸

شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۸۲۱۴۲

عنوان کتاب: بررسی تعارضات حقوق بشر (در اسناد بین‌المللی و فقه اسلام در امور جزایی)

مؤلفان: شهپر محمدی

ناشر: انتشارات نگین سیلان

چاپ و صحافی: چاپخانه نگین

تیراژ: ۲۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰۰

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۱-۰۱۴-۷

۱	مقدمه	۱
۳	فصل اول: کلیات تحقیق (مفاهیم و معانی)	۳
۴	۱-۱- تعریف حقوق بشر	۴
۴	۲-۱- بشر	۴
۵	۳-۱- مفاهیم کلیدی حقوق بشر	۵
۶	۱-۳-۱- پیش فرض های معرفت شناختی حقوق بشر اسلام	۶
۷	۱-۳-۲- اصول حقوق بشر اسلامی	۷
۸	۴-۱- کرامت انسانی در منظومه معرفتی اسلام	۸
۸	۱-۴-۱- تعریف کرامت	۸
۹	۲-۴-۱- کرامت انسان در متون اسلامی	۹
۱۲	۳-۴-۱- نسبت کرامت، عدالت، آزادی و برابری	۱۲
۱۲	۴-۴-۱- نسبت عدالت، نظام و آزادی	۱۲
۱۳	۵-۴-۱- دیدگاه کلی اسلام نسبت به حقوق بشر	۱۳
۱۷	۵-۱- جایگاه حقوق بشر در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۱۷
۲۲	فصل دوم: دیوان کیفری بین المللی	۲۲
۲۳	۱-۲- اساسنامه دیوان کیفری بین المللی	۲۳
۳۹	۲-۲- جرم تجاوز	۳۹
۴۰	۳-۲- صلاحیت دیوان کیفری بین المللی	۴۰
۴۱	۱-۳-۲- صلاحیت موضوعی	۴۱
۴۱	۲-۳-۲- صلاحیت شخصی	۴۱
۴۲	۳-۳-۲- صلاحیت تکمیلی	۴۲
۴۳	۴-۳-۲- صلاحیت مکانی	۴۳
۴۴	۵-۳-۲- صلاحیت زمانی	۴۴
۴۷	۴-۲- مفهوم جنایات علیه بشریت در ماده (۷) اساسنامه	۴۷
۴۷	۱-۴-۲- دیوان کیفری بین المللی	۴۷
۴۹	۵-۲- مفهوم قتل عمد	۴۹
۵۰	۱-۵-۲- قتل عمد در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران	۵۰
۵۲	۶-۲- مفهوم نابود سازی	۵۲
۵۳	۱-۶-۲- نابود سازی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران	۵۳
۵۴	۷-۲- مفهوم برده گیری	۵۴

۵۵	۸-۲- شکنجه در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران .....
۵۷	۹-۲- جنایات جنسی .....
۵۷	۲-۹-۱- مفهوم تجاوز به عفاف .....
۵۸	۲-۹-۲- تجاوز به عفاف در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران .....
۵۹	۱۰-۲- مفهوم زجر و آزار .....
۶۰	۱-۹-۲- زجر و آزار در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران .....
۶۱	۱۰-۲- مفهوم جنایت تبییض نژادی .....
۶۲	۱-۱۰-۲- جنایت تبییض نژادی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران .....
۶۲	۱۱-۲- مفهوم دیگر اعمال غیر انسانی مشابه .....
۶۳	۱۱-۲- دیگر اعمال غیر انسانی مشابه در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران .....
۶۵	فصل سوم: شکنجه و مجازات اعدام و حقوق جزای اختصاصی فرانسه، اردون، لبنان و ایران .....
۶۶	۱-۳- کندانسیون - ق. کودک .....
۶۶	۲-۳- کنوانشن منع شکنجه ۱۹۸۴ .....
۶۸	۳-۳- منع شکنجه بر قاعده اساسی و قوانین عادی .....
۷۱	۴-۳- تعریف و انواع شکنجه .....
۷۱	۱-۴-۳- تعریف شکنجه .....
۷۱	۲-۴-۳- تعریف ادبی .....
۷۱	۳-۴-۳- تعریف حقوقی شکنجه در اسناد شورای اروپا .....
۷۳	۴-۴-۳- بررسی تطبیقی مفهوم شکنجه در اسناد سازمان ملل و شورای اروپا .....
۷۴	۵-۴-۳- انواع شکنجه .....
۷۴	۱-۵-۴-۳- شکنجه جسمی .....
۷۹	۲-۵-۴-۳- شکنجه روحی .....
۸۵	۵-۳- بررسی وضعیت مجازات اعدام .....
۸۵	۱-۵-۳- مجازات اعدام در اسلام و ایران .....
۸۵	۱-۱-۵-۳- نظر اسلام و قرآن کریم در مورد اعدام .....
۸۸	۲-۵-۳- جرایم مستوجب اعدام در حقوق کیفری اسلام .....
۸۹	۳-۵-۳- انواع اعدام های حدی شامل .....
۸۹	۱-۳-۵-۳- مجازات اعدام مربوط به جرایم جنسی .....
۸۹	۲-۳-۵-۳- مجازات اعدام مربوط به جرایم علیه امنیت اجتماعی و دین .....
۸۹	۳-۳-۵-۳- مجازات اعدام مربوط به تکرار جرم .....
۹۰	۶-۳- کیفیت های مشترک مجازات اعدام حدی .....
۹۰	۱-۶-۳- اقامه کننده اعدام حدی .....
۹۱	۲-۶-۳- اجرای اعدام حدی نسبت به مریض .....

- ۹۱-۳-۶-۳- اجرای اعدام حدی نسبت به مجنون.....
- ۹۲-۳-۶-۳- اجرای اعدام حدی نسبت به زن باردار.....
- ۹۳-۳-۶-۳- علنی بودن مجازات اعدام حدی.....
- ۹۵-۳-۶-۳- نقش مکان در اجرای مجازات اعدام.....
- ۹۶-۳-۶-۳- نقش زمان در اجرای مجازات اعدام حدی.....
- ۹۷-۳-۶-۳- انجام تکالیف مذهبی قبل از اعدام.....
- ۹۷-۳-۶-۳- اجتماع حدود و جمع مجازات ها.....
- ۹۸-۳-۶-۳- کیفیت های مختص اعدام های حدی.....
- ۹۸-۳-۶-۳- کیفیت های مربوط به مجازات رجم.....
- ۹۸-۳-۶-۳- حقوق بشر و مجازات مرگ در اسلام.....
- ۹۹-۳-۶-۳- اصول حاکم بر مجازات اسلامی.....
- ۱۰۱-۳-۶-۳- مجازات مرگ در قوانین ایران.....
- ۱۰۲-۳-۶-۳- مجازات اعدام، استاد.....
- ۱۰۲-۳-۱۱-۳- بررسی سند بین المللی.....
- ۱۰۲-۳-۱۱-۳- اعلامیه جهانی حقوق بشر.....
- ۱۰۳-۳-۱۲-۳- دیوان کیفری بین المللی.....
- ۱۰۵-۳-۱۳-۳- مجازات اعدام در اسناد و معاهدات منطقه ای.....
- ۱۰۶-۳-۱۴-۳- اعلامیه جهانی حقوق بشر در اعدام.....
- ۱۱۴-۳-۱۵-۳- مجازات های جایگزین اعدام.....
- ۱۱۷-۳-۱۶-۳- وضعیت مجازات اعدام در نقاط مختلف جهان.....
- ۱۴۵-۳-۱۷-۳- حقوق جزای اختصاصی تطبیقی.....
- ۱۴۵-۳-۱۷-۳- کشتار جمعی (ژنوسید).....
- ۱۴۶-۳-۱۸-۳- قتل عمدی.....
- ۱۴۸-۳-۱۹-۳- قتل غیر عمدی.....
- ۱۵۰-۳-۲۰-۳- شکنجه و اعمال وحشیانه.....
- ۱۵۲-۳-۲۱-۳- مبارزه با مواد مخدر.....
- ۱۵۶-۳-۲۲-۳- خودکشی.....
- ۱۵۷-۳-۲۳-۳- تبعیض نژادی.....
- ۱۵۹-۳-۲۳-۳- جرایم علیه دین و مقدسات دینی.....
- ۱۶۱-۳-۲۴-۳- صدمه عمدی به دیگری.....
- ۱۶۴-۳-۲۵-۳- جرم زنا.....
- ۱۶۶-۳-۲۶-۳- جرم توهین.....
- ۱۶۷-۳-۲۷-۳- جرم سقط جنین.....

۱۶۹	..... ۲۸-۳- توقیف غیر قانونی و آدم ربایی
۱۷۱	..... ۲۹-۳- جرم قوادی
۱۷۲	..... ۳۰-۳- جرایم علیه اشخاص
۱۷۴	..... ۳۱-۳- نفقه قانونی
۱۷۶	..... ۳۲-۳- جرم تکدی گری و گدایی
۱۷۷	..... ۳۳-۳- در مورد مستی
۱۷۹	..... منابع

www.ketab.ir

حقوق بشر دوستانه یکی از مباحث مهم حقوق بین الملل و مورد تاکید ادیان آسمانی، مخصوصاً دین اسلام است.

تبیین و تشریح ابعاد مختلف این مساله، در گسترش اصول حقوق بشر دوستانه نقش بسیار سازنده ای دارد و در این میان بیان دیدگاه اسلام واجد اهمیت است و می تواند در روند تکاملی آن مفید و موثر باشد. تجربه نیم قرن سازمان ملل متحد ثابت کرد که تامین صلح و تنظیم عادلانه روابط بین المللی و نیز تامین اصول حقوق بشر دوستانه، بدون استمداد از دین مقدساً دین اسلام، ممکن نیست. اصول و تعالیم دین اسلام که پیروان خویش را بدان را می خوانند و اینکه تقض آن را مستوجب کیفر دنیوی و اخروی می داند، بهترین مویذ این مساله است. شریعت اسلام در بردارنده عالی ترین قوانینی است که انسان ها می توانند در پناه این عبادتستانه زندگی کنند.

لیکن هدف خداوند از خلقت بشر، فراهم نمودن زمینه های به کمال رسیدن انسان بوده است، روح کلی حاکم بر قوانین اسلام، هدف مذکور را دنبال می کند. تامین این هدف مبتنی بر اصولی است که بنیادی ترین آنها با حسن کرامت انسان می باشد. این حق کرامت، نه تنها در شرایط صلح، بلکه در مواقع جنگ نیز باید رعایت گردد. اسلام قوانین مربوط به جنگ را به گونه ای تشریح نموده است که کمترین خونریزی و تخریب، آن هدف کلی همراه با حفظ کرامت انسان تامین شود؛ از این جهت، با اعمالی که در جنگ با عزت و کرامت بشر در مسیر تکامل وی ناسازگاری دارد، مخالفت است. کرامت انسانی را می توان مهمترین مبنای نظام بین الملل حقوق بشر و حق های مندرج در قواعد بشر دوستانه دانست. به عبارت دیگر در مهمترین مبنا، میان قواعد حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه اشتراک مهمی را شاهدیم. اگر حق های بشری که در نظام بین الملل حقوق بشر وجود دارد بر پایه کرامت انسانی توجیه پذیر است، دقیقاً بر پایه همین کرامت انسانی، حق های مندرج در قواعد بشر دوستانه توجیه می گردد و از همین روست که بر کرامت انسانی در اسناد حقوق بشر و بشر دوستانه به کرات تاکید شده است. پاره ای از اندیشمندان با

تاکید بر اینکه عقیده کرامت بشر اساس ایده حقوق بشر است، امکان ارائه قرائتی سکولار از حقوق بشر را مردود می‌شمارند، چرا که ایده قداست حقوق بشر ضرورتاً دینی است، بنابراین حقوق بشر نیز به ضرورت دینی خواهد بود.^۱

کرامت که معادل درست و گویای واژه انگلیسی Dignity است، واژه ای قرآنی است. خداوند در قرآن کریم از اعطای کرامت به ابناء بشر سخن گفته است. (و لقد کرمنا بنی آدم)^۲ تکریم به معنی بزرگداشت است و کرامت به معنی عزت، منزلت و الا و شرف. از دیدگاه ادیان الهی، کرامت انسانی تجلی اراده حق تعالی است. عطیه مقدسی است که خداوند به انسان عنایت فرموده است. هیچ کسی نمی‌تواند این عطیه الهی را از بشر سلب کند. حرمت و کرامت انسانی، حقی مطلق و خدشه ناپذیر است که تجاوز به آن را به هیچ روی، نه به نظر خدا می‌و نه به هیچ بهانه دیگری نمی‌توان جایز دانست. حتی از حق حیات نیز برتر است؛ - ه انک حق حیات استثنا بردار است. چنان که کشتن کسی در حالت دفاع مشروع، موجب مسئولیت نمی‌شود اما حق حرمت و کرامت انسان استثنا نمی‌پذیرد و تجاوز به آن در هیچ حالی روا نیست. دم کشی در جنگ مجاز شناخته می‌شود اما شکنجه کردن او که اهانت به کرامت انسان است، نه در زمان صلح و نه در خلال جنگ، مشروع به شمار نمی‌آید.^۳

۱- قرآن نیا، ناصر، حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه، ص ۸۵

۲- و لقد کرمنا بنی آدم و حملنا هم فی البر و البحر و رزقناهم من الطیبات و فضلناهم علی کثیر ممن خلقناهم تفضیلا الاسرار

۳- لنگرودی، محمد، بازسازی اسلامی حقوق بشر، ص ۵۳